

موضوع: بررسی قرارداد اختیار معامله (ادامه)

جلسه روز چهارشنبه مورخ ۸۷/۸/۲۹ ساعت ۱۵ در محل سازمان بورس اوراق بهادار و با حضور آقایان مصباحی مقدم، نظری، موسویان، میرجلیلی، صالح آبادی، سعیدی و جمعی از کارشناسان سازمان تشکیل گردید و پیرامون قرارداد اختیار معامله به شرح زیر بحث شد.

بررسی شرعی قرارداد اختیار معامله

کمیته با استناد به بررسی ابعاد موضوع شناسی و اقتصادی قرارداد اختیار معامله که در جلسه قبل انجام گرفته بود به بررسی ابعاد شرعی قرارداد اختیار معامله پرداخت، و مسائل چهارگانه جلسه قبل را به شرح زیر به بحث گذاشت:

۱. در قرارداد اختیار معامله، تا زمانی که قرارداد منعقد نشده، اختیار معامله ارزش مالی ندارد، چگونه با انعقاد قرارداد دارای ارزش مالی می‌شود؟
۲. در قرارداد اختیار معامله، قیمت در قبال چه چیزی قرار می‌گیرد؟ و چه چیزی به خریدار منتقل می‌گردد؟
۳. ماهیت قرارداد اختیار معامله چیست؟ بیع، بیمه، عربون، عقد مستقل؟
۴. آیا حکم شرعی قرارداد اختیار معامله، برای انواع شرکت کنندگان در بازار (پوشش دهندگان ریسک و سرمایه گذاران مالی) یکسان است؟

نتایج شرعی قرارداد اختیار معامله

کمیته بعد از بررسی دیدگاه‌های مختلف فقهی به نتایج زیر رسید.

۱. گرچه گزینه‌های مختلف خرید یا فروش که حق طبیعی هر فرد است از سنخ حکم شرعی بوده و ارزش مالی ندارند لکن وقتی کسی یکی از آن گزینه‌ها را تعهد می‌دهد آن گزینه نزد عرف ارزش مالی پیدا می‌کند و قابل معامله می‌گردد.
۲. قراردادهای اختیار معامله (اختیار خرید و اختیار فروش) از سنخ تعهدات هستند به این بیان که فروشنده اختیار، متعهد می‌شود در صورت درخواست مشتری، کالا یا سهام معینی را به قیمت معین خرید یا فروش کند و در مقابل این تعهد از مشتری وجهی دریافت می‌کند که به آن قیمت اختیار معامله می‌گویند. به عبارت دیگر خریدار اختیار، با پرداخت مبلغی تعهد فرد دیگری مبنی بر انجام عمل حقوقی خرید یا فروش را خریداری می‌کند. بنا بر این قرارداد اختیار معامله قرارداد مستقلی خواهد بود.
۳. با توجه به ماهیت قرارداد اختیار معامله که قرارداد مستقل و جدیدی است در صورت رعایت ضوابط عمومی قراردادهای مانند ممنوعیت اکل مال به باطل، ممنوعیت ضرر، ممنوعیت غرر و ممنوعیت ربا، می‌تواند قرارداد صحیحی باشد. و با توجه به اینکه در قراردادهای اختیار معامله (اختیار خرید و اختیار فروش) این ضوابط رعایت می‌شود این معاملات محکوم به صحت خواهند بود.

۴. بعد از تعهد فروشنده و دریافت وجه، مشتری حق اختیار خرید یا فروش پیدا می‌کند، مشتری می‌تواند در سررسید، این حق را اعمال کند یا از آن دست بردارد کما اینکه قبل از سررسید می‌تواند این حق را به دیگری بفروشد. در نتیجه معاملات بعدی اختیار معامله از سنخ خرید و فروش حق خواهد بود.
۵. در تنظیم آیین نامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی بایستی دقت شود تا از معاملات صوری و بی‌رویه که موجب بطلان قرارداد و اختلال اقتصادی می‌شود اجتناب شود.

محل امضاء حاضرین اعضاء کمیته، آقایان:

مصباحی مقدم

هادوی تهرانی

موسویان

آقانظری